

Listening Is The Way Forward

Samenvatting Meerjarenplan Le Guess Who? 2025-2028

Als bezoeker van Le Guess Who? (LGW) begint jouw ervaring zodra je aankomt in Utrecht. Terwijl je door de historische straten wandelt, voel je de opwinding in de lucht hangen. Om je heen hoor je verschillende talen: samen met nieuwsgierige bezoekers van over de hele wereld sta je op het punt om een muzikale ontdekkingsreis aan te gaan. Je hebt je vooraf verdiept in de festivalcuratoren en het programma, maar je merkt dat je van de ene verrassing in de andere valt. Eigenlijk precies wat je vrienden al zeiden: laat je tijdens LGW verwonderen door juist de onbekende paden te betreden.

De programmering van LGW is een eigen universum van muziekculturen, stromingen, stijlen en klanken. Gedurende vier dagen maak je deel uit van een betekenisvolle beweging waarbij je wordt omringd door muziek liefhebbers die net als jij openstaan voor nieuwe ontdekkingen en avonturen. Nergens anders hoor je zo'n wonderlijke verzameling van geluiden. Je keert gevoed, verrijkt en met een hernieuwde passie voor muziek terug naar huis. Je kijkt nu al uit naar de volgende editie.

Door de jaren heen is LGW uitgegroeid tot een van de meest gerespecteerde festivals voor vooruitstrevende muziek ter wereld. Zoals de leidende Amerikaanse muziekwebsite *Stereogum* schreef:

'It isn't the biggest or most famous one in Europe or abroad, but it's the kind of thing that fans and artists and industry folks alike speak of with reverent memories, the one everyone deeply respects, the one everyone says is gratifying to play and gratifying to witness'

Jaarlijks komen circa 20.000 bezoekers uit alle windstreken naar Utrecht voor LGW. Voor journalisten van *The Guardian* en *The New York Times* en collega's van prominente internationale festivals als Roskilde en Primavera is LGW een vaste waarde in hun agenda. Veel artiesten zien het festival als kwaliteitsstempel: een optreden op LGW zorgt in veel gevallen voor boekingen op andere podia en festivals. Met ons on- en offlineplatform COSMOS betrekken we bijzondere, onderbelichte muzikale scènes van over de hele wereld. Met ons gratis stadsprogramma U? viert LGW de

creativiteit van Utrecht in al haar vormen en betrekken we tientallen lokale partners, makers en community's.

Inmiddels is LGW meer dan een vierdaags festival: het is een platform dat het hele jaar een licht schijnt op bijzondere muziek en wordt gevolgd door muziek liefhebbers, artiesten en professionals wereldwijd.

Missie

We hebben onze missie aangescherpt en in het Engels geformuleerd, zodat we haar makkelijker kunnen delen met internationale partners en stakeholders:

*A playground for
discovery and exploration,
Le Guess Who? changes
minds through music
and connects communities
worldwide through
the power of sound*

Visie

Muziek is een kunstvorm die talen, grenzen en culturen overstijgt. Het is bij uitstek een middel om mensen dichterbij elkaar te brengen; om een diepere verbinding met de wereld om ons heen te voelen, en om nieuwe inzichten en ideeën te stimuleren. Met het motto 'Listening Is the Way Forward' zet LGW zich in voor het luisteren naar nieuwe geluiden, maar net zozeer voor het luisteren naar elkaar en meer onderling begrip. Zoals het Britse onlinemagazine *The Line of Best Fit* schreef:

'Le Guess Who? proves that even in times of political divide, music and art can bring us together into a more hopeful future'

De wereld heeft een veel grotere muzikale rijkdom te bieden dan we gewoonlijk te horen krijgen. LGW is een platform met de meest bijzondere en ondervetegenwoordigde geluiden uit alle hoeken van de wereld. In een tijd waarin de verdeeldheid voelbaar is en waar algoritmen steeds meer regeren, presenteren wij een grote diversiteit aan geluiden die de kracht hebben om het publiek te verrijken. Veel van wat je op LGW treft, zou je anders nooit ontdekken. Het festival is een *golden ticket* om uit je bubbel te stappen en kennis te maken met een ongekende hoeveelheid wonderlijke geluiden.

Op LGW hebben artiesten een enorme artistieke vrijheid. We creëren een omgeving waarin politieke of commerciële druk hen zo min mogelijk beperkt in hun artistieke expressie, vernieuwing of het overdragen van tradities. Gezamenlijk geven de LGW-artiesten inzicht in de ontzagwekkende diversiteit van menselijke creativiteit.

Onze ambities reiken verder dan entertainment. *'Once again, Le Guess Who? had us feeling that our species was a little less hopeless than we thought. That's no small thing'*, zoals *Shindig! Magazine* schreef in 2023. Dit benadrukt de impact die we hebben, niet alleen op het gebied van muziek delen en vieren, maar ook op een dieper niveau van menselijke verbondenheid en positieve verandering.

Vanuit deze visie stelt LGW zich de komende Cultuurnota-periode onderstaande ambities ten doel. In het kort: de komende jaren zorgen we dat we onze vooraanstaande positie behouden. We blijven vooroplopen door verdere inhoudelijke verdieping en intensievere samenwerking met artiesten, zowel lokaal door middel van U? als (inter)nationaal met COSMOS en LGW. We presenteren drie pijlers waarop we ons richten voor publieksontwikkeling,

bouwen verder aan ecologische en sociale duurzaamheid, en diversifiëren onze financieringsmix verder met extra particuliere inkomsten.

Artistieke ambities

Doelstelling 1: Verdieping van de programmering om vooraanstaande positie te behouden

LGW behoort tot de absolute wereldtop van artistiek-inhoudelijke muziekprogrammering. De komende jaren zorgen we ervoor dat we deze positie behouden. We gaan in de periode 2025-2028 dan ook geen rigoureuze inhoudelijke aanpassingen doen in onze werkwijze. We blijven werken met een enorme diversiteit aan artiesten, makers en muziekplatforms door hun een plek te bieden voor muzikale expressie, vernieuwing en traditie. Ook blijven we met artiesten werken die minder toegang hebben tot de Europese en Nederlandse muziekindustrie, of die te maken hebben met (bewuste of onbewuste) ondervetegenwoordiging, uitsluiting of stereotypering. Deze aanpak vergt soms extra veel inzet: sommige artiesten zijn geen onderdeel van de muziekindustrie en hebben nog geen netwerk of vertegenwoordiging. In andere gevallen blijkt het extreem lastig en onzeker om visa rond te krijgen. We zijn ervan overtuigd dat we hiermee een functie vervullen die belangrijk is in het culturele veld en blijven ons hiervoor inzetten.

Vooraf belangrijk voor de periode 2025-2028: we gaan intensiever samenwerken met een deel van de festivalartiesten voor verdere inhoudelijke verdieping. We halen deze artiesten steeds minder voor één performance naar Utrecht, maar vragen hen meerdere, liefst verschillende performances te geven. We zetten hiermee nog meer in op experiment en vernieuwing, en op de verdere ontwikkeling van artiesten. Op dit moment programmeert LGW jaarlijks ongeveer 180 artiesten – los van het gratis stadsprogramma U?. Gestaag laten we dit aantal teruglopen naar 140 in 2028. Het totaal aantal performances tijdens het festival blijft echter gelijk: we hebben dit aantal nodig om de festivalcapaciteit en ticketinkomsten te waarborgen.

We kiezen hiermee voor inhoudelijke verdieping en verdere verduurzaming. Het vermindert de vliegbewegingen en levert daarnaast een bijdrage aan de oplossing van de stijgende kosten over de hele linie van de festivalorganisatie, wat onze huidige manier van programmeren in de toekomst onder druk zet.

Doelstelling 2: Doorontwikkeling van COSMOS als wereldwijde, actieve community

COSMOS is het on- en offlineplatform van LGW. Het is een wereldwijde community die culturen uit alle hoeken van de wereld samenbrengt en hun verhalen deelt, die anders niet of nauwelijks zichtbaar zijn. COSMOS bestaat uit films, radioshows, interviews, optredens en residenties. Het voedt de programmering van LGW, betreft internationaal publiek dat LGW niet kan bezoeken (bijvoorbeeld vanwege financiële of geografische redenen) en versterkt partners door het introduceren van hun verhalen bij een groot, internationaal publiek.

Dankzij een DigitALL-projectsubsidie voor de periode 2023-2024 kunnen we voor COSMOS een stevige basis creëren. Het is onze ambitie om COSMOS na 2024 voort te laten bestaan als zelfstandig opererend netwerk. Net zoals we U? door de jaren heen hebben ontwikkeld, sturen we bij COSMOS aan op zelfredzaamheid. Dit doen we door partners eigenaarschap te geven (passend bij de visie van COSMOS als autonoom platform), maar ook door de kosten te spreiden tussen LGW, de deelnemende Embassies, en particuliere inkomsten vanuit andere festivals en (media) partners. LGW zal na 2024 blijvend investeren in twee personeelsleden voor de coördinatie van het platform.

Doelstelling 3: Het versterken van de verbinding tussen U?, LGW en de stad

LGW en de stad Utrecht zijn onlosmakelijk met elkaar verbonden. We blijven investeren in de verbinding met de lokale omgeving, omdat we (inter)nationale festivalbezoekers kennis willen laten maken met de veelzijdigheid van de Utrechtse culturele en creatieve sector, en omdat we Utrechters willen betrekken bij LGW. Vanuit dit doel is U? ontstaan, het gratis toegankelijke stadsprogramma van LGW. Dit programma is gemaakt voor, maar vooral met de stad, om de creativiteit van Utrecht in al haar vormen te vieren.

Met programmering van jong talent tot culturele en sociaal-maatschappelijke initiatieven die actief zijn buiten het stadscentrum, presenteert U? een programma dat de grote diversiteit aan Utrechtse geluiden belicht. Het gaat hierbij niet alleen om muziek, maar over allerlei activiteiten die makers en inwoners een stem geven. Denk aan optredens, tentoonstellingen, filmvertoningen, markten, diners, lezingen, participatieve programma's, stadswandelingen en andersoortige activiteiten waarin nieuwe ontmoetingen centraal staan. Voor de ontwikkeling van U? in de komende jaren zetten we in op twee pijlers: het verder versterken van de Utrechtse creatieve sector door lokale talentontwikkeling, en het versterken van de verbindingen tussen U? en LGW.

Publieksambities

Doelstelling 4: Focus op publieksontwikkeling in plaats van groei

We zijn trots op het feit dat 80 procent van onze bezoekers jaarlijks terugkeert en LGW actief aanprijst. Dit brengt echter ook dilemma's met zich mee als het gaat om publieksontwikkeling, aangezien een groot deel van onze kaarten in een vroeg stadium worden verkocht, nog voordat de programmering is aangekondigd.

De laatste jaren verkoopt LGW uit: er is meer vraag dan capaciteit. Groeiruimte qua capaciteit is er voor het festival op dit moment niet, maar daar zijn we ook niet naar op zoek. Publieksontwikkeling is in onze ogen wél noodzakelijk voor de toekomstbestendigheid: om ervoor te zorgen dat LGW ook in de toekomst vooruitstrevend blijft en aansluiting blijft vinden bij nieuw publiek. Diversiteit in het publiek is waardevol voor onze artiesten, om hun werk niet aan één bepaald type publiek te presenteren, maar ook voor het publiek zelf: om te ervaren hoe optredens anderen om je heen beïnvloeden en om begrip te kweken voor elkaar. Kortom: voor ons is publieksontwikkeling noodzakelijk om onze missie en visie te volbrengen. Nog meer diversiteit onder het publiek betekent grotere impact maken als festival.

De focus op de versterking van diversiteit betekent niet dat we ons huidige publiek uit het oog verliezen; het bereiken van nieuw publiek zien we als nuancering en hier zijn we al een tijd mee bezig. Voor de periode 2025-2028 kent LGW de volgende drie focuspunten als het gaat om publieksontwikkeling:

- **De jongere generatie**

Ook in de toekomst willen we een goede balans qua leeftijdscategorieën behouden. Gezien de vergrijzing focussen we ons extra op de leeftijd van 20 tot 30 jaar. Onze aandacht zal in eerste instantie gericht zijn op nationaal publiek uit de grotere steden, met uitbreiding naar internationaal publiek.

- **Genderbalans**

We willen waken voor een gezonde balans in de samenstelling van ons publiek als het gaat om gender. Van oorsprong is het LGW-publiek overwegend man.

- **Weerspiegeling van de Utrechtse diversiteit in culturele en sociale achtergrond**

Binnen Utrecht bestaat er een grote diversiteit qua inwoners; een op de drie Utrechters heeft een migratieachtergrond. In de toekomst willen we beter aansluiten bij deze grote diversiteit in culturele en sociale achtergrond. We denken namelijk dat ons programma-aanbod interessant is voor deze groep en hen kan helpen om zich thuis te voelen in de stad.

Financiële en organisatorische ambities

Doelstelling 5: Verantwoordelijkheid nemen voor duurzaamheid en maatschappelijke impact

Om onze missie en visie te vervullen, is aandacht voor duurzaamheid een noodzaak. Hieronder verstaan we ecologische én sociale duurzaamheid – zonder aandacht hiervoor kunnen we binnen LGW geen gelijkheid en diversiteit bevorderen. Het bestrijden van de klimaatcrisis is eveneens van groot belang, omdat het de kwetsbaren in de wereld onevenredig treft en hun situatie aanzienlijk verergerd, onder wie ook artiesten uit onderbelichte regio's die op LGW op het podium te zien zijn.

Ecologische duurzaamheid: De komende beleidsperiode stellen we jaarlijks nieuwe doelstellingen vast om onze voetafdruk te verminderen, zoals het verlagen van energiegebruik in samenwerking met de festivallocaties, het bewuster en minder programmeren van internationale artiesten, het promoten van duurzaam transport en het implementeren van innovatieve groene oplossingen. Ook willen we het festivalpubliek actiever betrekken bij duurzaamheidsinitiatieven, bijvoorbeeld door middel van bewustwordingscampagnes en de mogelijkheid om bij te dragen aan de duurzaamheidsdoelen van het festival.

Sociale duurzaamheid: Sociaal-maatschappelijke impact zit in het DNA van LGW. Onze visie is om verschillende culturen samen te brengen door muziek. Sociale veiligheid staat daarbij hoog op onze agenda. Sinds 2023 werken we samen met IVY Foundation (voorheen Sexmatters); zij trainen en adviseren ons team. We stelden een gedragscode op die we delen met artiesten, publiek en crew, en brieften alle deelnemende locaties op het bijbehorende gedragsprotocol. Daarnaast faciliteren we sinds 2023 een Social Safety Hub op LGW, met zichtbare vertrouwenspersonen voor publiek, artiesten en crew. In de komende beleidsperiode zetten we deze samenwerking voort en verbeteren we die jaarlijks naar aanleiding van input en ervaringen. In het kader van de toegankelijkheid hebben we meerdere stappen gezet. Ook werken we sinds 2022 samen met Possibilize om jongeren met een beperking kansen te bieden in de culturele sector via het project Superkracht.

Doelstelling 6: Opbouwen van een solide basis en diversifiëren van inkomsten

LGW heeft eind 2023 een eigen inkomstenpercentage van 58 procent. Dit is voor een gesubsidieerde culturele instelling relatief hoog. Desondanks blijft dit een

belangrijke focus de komende jaren, zeker met het oog op kostenstijgingen van gemiddeld 20 procent op alle vlakken. Om onze ambities en doelen te blijven realiseren, en ook op de lange termijn financieel stabiel te blijven, zijn extra financiële middelen en een diverse financieringsmix noodzakelijk. Hier blijven we dan ook aan werken.

Naast slimmer budgetteren, bijvoorbeeld door een nieuwe manier van programmeren, ontwikkelen we onze financieringsmix de komende jaren op de volgende onderdelen:

- Bestaande en nieuwe samenwerkingsafspraken financieel inzichtelijk en kwantificeerbaar maken. LGW is een relatiegedreven organisatie, en werkt sinds het ontstaan samen met talloze organisaties en locaties die investeren en bijdragen aan de totstandkoming van het festival. Tot op heden werd dit echter niet gekwantificeerd.
- We investeren in het verhogen van private gelden door ontwikkeling van het LGW-supportersprogramma, het betrekken een relatiemanager voor de werving en de coördinatie van deze vriendenvereniging, en het inzetten op crowdfunding voor speciale projecten.
- Het werven van private gelden en samenwerkingspartners voor COSMOS om het platform meer zelfredzaam te maken. We streven ernaar om COSMOS in 2028 zo veel mogelijk te laten draaien op deze samenwerkingen. LGW zal blijven investeren in twee bestaande personeelsleden: een projectleider en een producent.
- Groei van ticketinkomsten door diversificatie van het prijsbeleid, waaronder de afschaffing van de Early Bird-tickets, het verhogen van de servicekosten, het aanbieden van meer dagtickets ten opzichte van passe-partouts, en van andersoortige tickets, zoals nachttickets en losse concerten in Utrechtse wijken.